

## EL LLENGUATGE

*Imperatius*

D'acord amb el que dèiem ahir, potser d'una manera una mica massa esquemàtica, hauriem de considerar igualment possibles i correctes dues oracions com *Ho agafeu com més fort millor* i *Ho agafeu tan fort com podeu*, cada una de les quals, però, té un sentit diferent. En la primera, el verb, que revesteix una forma de present d'indicatiu, és usat amb un valor d'imperatiu, és a dir, si no donant una ordre, induint o incitant algú a la realització d'una acció i hauria d'ésser pronunciada amb una entonació especial. Per això en aquesta oració podem usar una expressió com és ara *com més fort millor* que indica una possibilitat teòrica òptima. La segona, en canvi, el mateix temps de verb no té aquest valor d'imperatiu i es limita, per tant, a indicar la realització d'un fet actual. La mateixa diferència es pot observar entre *Ho fareu com més de pressa millor* i *Ho fareu tan de pressa com podreu*. La primera té també un valor d'imperatiu, d'incitació a l'acció, mentre que la segona és la simple constatació d'un fet que ha d'esdevenir-se, dit altrament, d'una profecia que formulem (encara que després, tal com sol passar amb moltes profecies, no arribi mai a tenir lloc). I, naturalment, si el verb revesteix una forma de pretèrit, que no pot ésser sinó la indicació d'un fet acomplert, només és possible una solució com la segona, amb exclusió de la primera: *Ho van revisar tan es-*

*crupolosament com van poder, Començaven tan d'hora com podien.* Notem que en oracions de primera persona del singular el valor d'imperatiu no es pot aconseguir, amb formes de present d'indicatiu o de futur, sinó amb un èmfasi excepcional, que no reeixim a representar gràficament. Però podem expressar l'imperatiu en oracions d'aquesta persona amb una perífrasi formada amb el verb *deixar* (anàloga a la de l'anglès). Tindriem, així, *Els agafo tan alts com puc*, indicant un fet que realment s'esdevé i, reprenent el nostre exemple d'ahir, *Deixeu-me'ls agafar com més alts millor*, amb un cert valor d'imperatiu.

Cal indicar, finalment, que en les oracions d'aquest tipus que expressen l'acompliment d'una acció que realment s'ha esdevingut, en un bon nombre de casos el verb *saber* pot alternar amb *poder*: *Treballo tan bé com sé, Ho van fer tan malament com van saber, El van atendre tan amablement com van saber, Ho va interpretar tan fidelment com va saber.*

Albert Jané